

Sygn. akt VIII C 723/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

09 września 2016

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w VIII. Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie 26 sierpnia 2016 we Wrocławiu

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko M. P.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. P. na rzecz powoda J. S. kwotę 25.073,10 zł (dwadzieścia pięć tysięcy siedemdziesiąt trzy złote dziesięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 31 marca 2015 do 09 września 2016;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądzoną w punkcie I. wyroku należność rozkłada na sześćdziesiąt trzy miesięczne raty, z czego pierwszych sześćdziesiąt dwie w wysokości po 400 zł, zaś ostatnia w wysokości 273,10 zł wraz z zasądzonymi w punkcie I. wyroku odsetkami, płatne do 30. dnia każdego kolejnego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego po miesiącu, w którym wyrok ten uprawomocni się, z tym że niezapłacenie którejkolwiek z rat w terminie spowoduje natychmiastową wymagalność pozostałej części należności płatną wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 10 września 2016 do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.720 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VIII C 723/15

UZASADNIENIE

30 września 2014 powód J. S. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a w przypadku wniesienia sprzeciwu zasądzenie od pozwanej M. P. na jego rzecz kwoty 18.921,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania podał, że jego roszczenie wynika z samodzielnie spłacanego przez niego kredytu długoterminowego walutowego, zaciągniętego w okresie, kiedy z pozwaną pozostawali w związku małżeńskim. Pozwana występowała w roli poręczyciela zaciągniętego zobowiązania, a uzyskana na podstawie umowy kredytu kwota została przeznaczona na zaspokojenie potrzeb rodziny, co według pozwanego przesądzało o solidarnym charakterze odpowiedzialności stron za spłatę kredytu. Strony postępowania za środki uzyskane na podstawie umowy o kredyt zakupiły nieruchomość położoną przy ul. (...) we W.. Powód podał ponadto, że na mocy orzeczenia Sądu w przedmiocie podziału wspólnego majątku małżeńskiego stron nieruchomość przy ul. (...) została przyznana na własność pozwanej. Dodatkowo, według powoda, od momentu podziału majątku wspólnego małżonków spłacał on samodzielnie raty kredytu, bez udziału pozwanej. Powód wskazał, że suma jego

roszczenia stanowi udział pozwanej, wynoszący 1/2 w kwocie 37.842,99 zł, która została przez niego uiszczona na rzecz kredytodawcy (...) Bank S.A. z siedzibą w W..

Pismem z 26 listopada 2014 powód rozszerzył powództwo o kwotę 7.112,19 zł, i ostatecznie wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty 26.033,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi:

- od kwoty 18.921,50 zł od dnia wniesienia pozwu do 25 listopada 2014;

- od kwoty 26.033,69 zł od 26 listopada 2014 do dnia zapłaty.

Powód wskazał, że żądana przez niego dodatkowa kwota wynika ze spłaconych od momentu wniesienia pozwu kolejnych rat kredytu w łącznej kwocie 14.224,38 zł, za który pozwana odpowiada z nim solidarnie, w związku z czym jej udział w zadłużeniu wynosi dodatkowo 7.112,19 zł (k. 49-51).

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VII. Wydziale Cywilnym orzekł o żądaniu powoda nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 23 lutego 2015 (k. 60), od którego sprzeciw wniosła pozwana, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana zakwestionowała prawdziwość przedłożonych przez powoda dokumentów. Pozwana zarzuciła, że powód nie przedłożył stosownego zaświadczenia wierzyciela tj. (...) Banku S.A. z siedzibą w W. na okoliczność spłaty przez niego kolejnych rat kredytu oraz wysokości wpłat. Pozwana podała, że nie może zweryfikować tych okoliczności samodzielnie, albowiem pozwany wydał zlecenie o nieinformowaniu jej przez bank o wysokości kredytu i odsetkach kredytowych. Zakwestionowała ponadto prawidłowość sposobu naliczania odsetek od zasądzonych na rzecz powoda świadczenia (k. 63-64).

Pismem z 09 czerwca 2016 pozwana zgłosiła zarzut potrącenia roszczeń przysługujących jej wobec powoda, wynikających z uiszczanych przez nią rat składek z tytułu ubezpieczenia nieruchomości, do której zobowiązał się powód w umowie kredytowej z 14 lutego 2005. Wskazała, że powód - pomimo włożonego na niego zobowiązania, nie wywiązywał się z niego, w konsekwencji koszty ubezpieczenia pozwana ponosiła samodzielnie. Pozwana wniosła dodatkowo, w przypadku uwzględnienia powództwa, o rozłożenie zasądzonej należności na miesięczne raty. Żądanie to uzasadniła swoją trudną sytuacją życiową i zdrowotną. Pozwana podała, że w roku 2012 uległa wypadkowi, wskutek którego doznała obrażeń łokcia oraz kolana. Przeszła operacje ortopedyczne i intensywną rehabilitację. W roku 2014 przeszła kolejną operację nerwu w rękę, co wpłynęło na jej możliwości zarobkowe, które od tego momentu znacznie się obniżyły. Pozwana wskazała, że w najbliższym czasie poddana zostanie kolejnemu zabiegowi operacyjnemu. Dodatkowo podała, że powód, wbrew orzeczeniu sądu, nie partycypuje w kosztach utrzymania dzieci, w związku z czym pozwana samodzielnie ponosi koszty ich utrzymania, co dodatkowo obciąża jej budżet (k. 72-117).

Postanowieniem z 19 lutego 2016 Sąd wyłączył pozew wzajemny złożony przez pozwaną na rozprawie 19 lutego 2016 do odrębnego rozpoznania wobec wniesienia go po terminie określonym w art. 204 § 1 k.p.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia sprawy:

Powód J. S. 14 sierpnia 2005, tj. w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej z pozwaną M. P., zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt mieszkaniowy walutowy nr (...). Zgodnie z § 1 tej umowy Bank udzielił Kredytobiorcy kredytu długoterminowego mieszkaniowego w wysokości 79.000,00 CHF (ust.1). Kredyt został udzielony na sfinansowanie zakupu nieruchomości położonej we W. przy ul. (...). Spłata kredytu miała nastąpić w 120 ratach miesięcznych, z czego 119 rat w wysokości 659,00 CHF płatnych do 15-go dnia każdego miesiąca, pierwsza rata płatna 15 marca 2005, natomiast 120 rata, ostatnia, w wysokości 579,00 CHF płatna 15 lutego 2015. Jednocześnie w myśl § 8 ust. 2 i 3 umowy o kredyt powód zobowiązał się do zawarcia umowy ubezpieczenia nieruchomości od kradzieży, ognia i innych zdarzeń losowych przez cały okres trwania kredytu oraz każdorazowo do dokonywania cesji wierzytelności z tego tytułu na rzecz banku, jak również do ponoszenia wszelkich kosztów z tym związanych.

Pozwana wyraziła zgodę na zaciągnięcie kredytu przez powoda, a ponadto poręczyła weksle in blanco, wystawione przez powoda, stanowiące zabezpieczenie zobowiązań istniejących i mogących powstać w przyszłości z tytułu udzielonego kredytu.

(**dowody:** umowa kredytowa nr (...) k. 8-15,

deklaracja wekslowa k. 16-17)

aneks nr (...) do umowy o kredyt nr (...)k.112-116,

pismo (...) do powoda k. 81,

przesłuchanie powoda e-protokół z rozprawy 20 kwietnia 2016,

przesłuchanie pozwanej e-protokół z rozprawy 05 sierpnia 2016)

Wyrokiem z 17 listopada 2008 Sąd Okręgowy we Wrocławiu XIII Wydział Cywilny Rodzinny rozwiązał małżeństwo powoda i pozwanej.

(**bezsporne;** wyrok SO XIII Wydział Cywilny Rodzinny we Wrocławiu k. 92-93)

Postanowieniem z 29 lutego 2012 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu ustalił, że w skład majątku wspólnego M. P. i J. S. wchodzi m.in. prawo własności nieruchomości położonej przy ul. (...) we W., które zostało przyznane M. P.. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że rozliczeniu podlegał ciężący na wskazanej nieruchomości kredyt hipoteczny. Sąd wziął pod uwagę, iż zobowiązanie z tego tytułu zaciągnął wyłącznie J. S., zaś po ustaniu wspólności poczynił on wydatek w postaci spłaty kredytu w kwocie 59.710 zł i wydatek ten podlega rozliczeniu na podstawie art. 45 k.r.o., w ten sposób, że wnioskodawczyni powinna pokryć połowę tj. 29.855 zł. Ponadto z uwagi na fakt, iż nieruchomość ta została przyznana pozwanej, a J. S. będzie nadal obciążony obowiązkiem spłaty kredytu, spłata z jego strony została pomniejszona o kwotę kredytu pozostałą do spłaty, czyli 24.303 CHF.

Postanowieniem z 29 listopada 2012 Sąd Okręgowy we Wrocławiu II. Wydział Cywilny Odwoławczy zmienił zaskarżone postanowienie poprzez określenie wartości nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. na kwotę 747.148,54 zł oraz zasądzenie od J. S. na rzecz M. P. tytułem dopłaty oraz rozliczenia nakładów i wydatków kwotę 471.411,28 zł. W uzasadnieniu Sąd Odwoławczy wskazał, że wartość nieruchomości została obniżona o wartość sumy pozostałego do spłaty kredytu, czyli kwotę 67.351,46 zł, albowiem spłata dalszego kredytu nie podlega rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku, bowiem spłata taka, będąc długiem przyszłym nie podlega rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku wspólnego małżonków. Ponadto Sąd Okręgowy uwzględnił także zobowiązanie M. P. wobec J. S. w wysokości 19.400 zł z tytułu spłaty kredytu od lipca 2011 do chwili orzekania przez Sąd Okręgowy, stanowiącą udział M. P. w dotychczas spłaconym kredycie obciążającym nieruchomość przy ul. (...) we W..

(**dowód** postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy z 29 listopada 2012 z uzasadnieniem k. 18-32)

Powód, po dokonaniu podziału małżeńskiego majątku wspólnego, w dalszym ciągu samodzielnie spłacał raty zaciągniętego kredytu.

Wyrokiem z 07 lutego 2014 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII. Wydział Cywilny zasądził od M. P. na rzecz J. S. kwotę 4.741,17 zł wraz z odsetkami tytułem udziału pozwanej w dalszej spłacie kredytu obciążającego nieruchomość przy ul. (...) we W., uiszczonych w okresie od stycznia do kwietnia 2013.

Następnie powód dokonał samodzielnie całkowitej spłaty kredytu obciążającego nieruchomość przy ul. (...) we W. w następujących terminach i kwotach:

- 15 maja 2013 odsetki 23,75 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.339,31 zł;
- 17 czerwca 2013 odsetki 23,42 CHF, kapitał 656,42CHF - w przeliczeniu 2.411.39 zł;
- 15 lipca 2013 odsetki 21,58 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.426,43 zł;
- 16 sierpnia 2013 odsetki 21,19 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.384,71 zł;
- 16 września 2013 odsetki 20,07 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.371,50 zł;
- 15 października 2013 odsetki 18,34 CHF, kapitał 656,42 CHF- w przeliczeniu 2.356,19 zł;
- 15 listopada 2013 odsetki 17,84 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.354,99 zł;
- 16 grudnia 2013 odsetki 16,19 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.369,87 zł;
- 15 stycznia 2014 odsetki 15,61 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.322,74 zł;
- 17 lutego 2014 odsetki 14,50 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.345,67 zł;
- 17 marca 2014 odsetki 12,09 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.395,20 zł;
- 15 kwietnia 2014 odsetki 12,27 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.367,10 zł;
- 15 maja 2014 odsetki 10,79 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.360,46 zł;
- 16 czerwca 2014 odsetki 10,04 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.330,34 zł;
- 15 lipca 2014 odsetki 8,63 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.334,33 zł;
- 18 sierpnia 2014 odsetki 7,81 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.372,56 zł
- 15 września 2014 odsetki 6,69 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.370,09 zł;
- 15 października 2014 odsetki 5,40 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.371,23 zł;
- 17 listopada 2014 odsetki 4,46 CHF, kapitał 656,42 CHF - w przeliczeniu 2.396,02 zł;
- 25 listopada 2014 całkowita spłata kredytu oraz zapłata odsetek 1,08 CHF, kapitał 1.969,24 CHF - w przeliczeniu 7.087,04 zł.

Wartość kredytu spłaconego samodzielnie przez powoda w okresie od maja 2013 do listopada 2014 wyniosła 37.842,79 zł.

(**dowody:** wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z 07 kwietnia 2014 z uzasadnieniem k. 35-40,

historia operacji z rachunku bankowego powoda k. 33-34 verte,

historia operacji z rachunku bankowego powoda k. 50,

potwierdzenie wykonania operacji z rachunku bankowego powoda k. 51,

pismo mBank z 26 listopada 2014 k. 111,

zaświadczenie mBank z 08 czerwca 2015 k. 140)

Pozwana M. P., w wykonaniu zobowiązań nałożonych na kredytobiorcę, zawarła umowę ubezpieczenia nieruchomości obciążonej kredytem oraz umowę cesji wierzytelności z tego tytułu na rzecz Banku.

Pozwana samodzielnie, bez udziału powoda, ponosiła koszty związane z ubezpieczeniem nieruchomości obciążonej kredytem. W okresie ubezpieczenia od lipca 2013 do lipca 2015 uiściła z tego tytułu łącznie kwotę 1.921 zł, na którą składały się następujące wpłaty:

- 14 lipca 2013 w kwocie 269 zł;
- 24 września 2013 w kwocie 255 zł;
- 04 grudnia 2013 w kwocie 255 zł;
- 10 lipca 2014 w kwocie 233 zł;
- 18 marca 2014 w kwocie 255 zł;
- 05 września 2014 w kwocie 218 zł;
- 05 stycznia 2015 w kwocie 218 zł;
- 20 marca 2015 w kwocie 218 zł.

(**dowody:** wiadomość e-mail powoda z 11 kwietnia 2014 k. 82,

potwierdzenia wykonania przelewów z rachunku bankowego pozwanej k. 83-90,

polisa z 04 lipca 2013 k. 168,

aneksy do umowy ubezpieczenia z 27 października 2014 k. 169,

zaświadczenie o ubezpieczeniu domu przy ul. (...) we W. k. 170,

umowa ubezpieczenia z 04 lipca 2013 k. 171-173,

polisa (...) - k. 174,

akta sprawy Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydziału Cywilnego o sygn. IX C 303/16,

przesłuchanie powoda e- protokół z rozprawy 20 kwietnia 2016,

przesłuchanie pozwanej e-protokół z rozprawy 05 sierpnia 2016)

Pomiędzy stronami toczy się w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX. Wydziale Cywilnym sprawa z powództwa M. P. przeciwko J. S. o zapłatę z tytułu składek za ubezpieczenie nieruchomości przy ul. (...) za okres objęty kredytem.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydziału Cywilnego o sygn. IX C 303/16)

Pozwana M. P. na skutek wypadku w roku 2012 doznała urazu łokcia oraz kolana, była hospitalizowana oraz poddana czterem zabiegom operacyjnym, a następnie intensywnej rehabilitacji. Przez dwa miesiące po wypadku nie mogła pracować, potrzebowała pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W sposób istotny wpłynęło to na jej sytuację finansową, zmniejszyły się również jej możliwości zarobkowe. W najbliższym czasie pozwana zostanie poddana

przeszczepowi więzadła kolanowego. Z powodu obostrzeń lekarskich nie może podjąć pracy, która wiązałaby się w wielogodzinną pracą w pozycji wymuszonej, np. pracą przy komputerze.

Pozwana w marcu 2016 spowodowała wypadek samochodowy, po którym przez dwa miesiące nie miała żadnych dochodów, gdyż ze względu na stan zdrowia nie mogła pracować.

Pozwana prowadzi działalność gospodarczą z zakresu aranżacji wnętrz. Osiąga z tego tytułu dochód od 500 zł do 2.500 zł. W 2014 pozwana z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej poniosła stratę w wysokości 8.417,79 zł. Budżet pozwanej obciążają zobowiązania z tytułu zaciągniętych przez nią kredytów na życie w wysokości 26.000 zł oraz na samochód w kwocie 30.000 zł.

(**dowody:** zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu pozwanej za rok 2014 k. 94-105,

karty informacyjne z 23.07.2012, 30.10.2012, 13.02.2014, 06.08.2012 k. 106-110,

przesłuchanie pozwanej, e-protokół z rozprawy 05 sierpnia 2016).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Powód J. S., po rozszerzeniu wniesionego przez siebie powództwa, domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanej M. P. kwoty 26.033,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem połowy spłaconego przez siebie kredytu zaciągniętego na zakup nieruchomości położonej przy ulicy (...) we W., którą strony nabyły w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej.

W oparciu o przedłożony przez powoda materiał dowodowy, w szczególności umowę o kredyt, deklarację wekslową oraz aneks do umowy o kredyt, Sąd ustalił, że umowa o kredyt została zawarta z kredytodawcą (...) Bank S.A. z siedzibą w W. przez powoda. Zabezpieczeniem zaciągniętego przez powoda zobowiązania były cztery weksle in blanco wystawione przez J. S. i poręczone przez pozwaną. Ponadto, na egzemplarzu umowy kredytu pozwana złożyła oświadczenie, że wyraża zgodę na zaciągnięcie kredytu przez powoda, które poświadczyła własnoręcznym podpisem.

Pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia umowy o kredyt i udzielenie przez nią poręczenia, kwestią sporną nie była także wysokość rat kredytowych, których samodzielnej spłaty dokonał pozwany. Pozwana wskazywała jednakże na niemożność przypisania jej odpowiedzialności za spłatę rat kredytu, podnosząc, że umowę o kredyt zaciągnął powód. Według pozwanej ona sama jako poręczyciel nie mogła być traktowana na równi z dłużnikiem banku, czyli powodem. Pozwana kwestionowała ponadto prawdziwość przedłożonych przez powoda historii operacji z jego rachunku bankowego.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż poręczenie stanowi klasyczną, obok umowy gwarancyjnej czy weksła, postać zabezpieczenia typu osobistego, poprzez umocnienie pozycji prawnej wierzyciela, który może szukać zaspokojenia swojej wierzytelności także z majątku poręczyciela. Niezbędnymi elementami umowy są oświadczenia stron ujawniające w sposób dostateczny wolę poręczyciela do zobowiązania się względem wierzyciela, że wykona on określone zobowiązanie, gdyby dłużnik główny go nie wykonał. Nie oznacza to jednak konieczności posłużenia się w oświadczeniu terminem „poręczam” (Z. Radwański (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 2, s. 1060; także (w:) System prawa prywatnego, t. 8, s. 405). Oświadczenie woli poręczyciela dla swej ważności wymaga formy pisemnej (forma ad solemnitatem). Natomiast oświadczenie woli drugiej strony nie wymaga dla swej ważności żadnej formy szczególnej, może być zatem wyrażone w sposób dorozumiany na przykład przez przyjęcie dokumentu zawierającego oświadczenie woli poręczyciela. W odniesieniu do tej umowy nie obowiązuje jakaś szczególna regulacja dotycząca sposobu osiągnięcia porozumienia, o którym mowa. W pełni do tego stosunku mają zastosowanie ogólne reguły zawarcia umowy (art. 66⁶ – 72 k.c.). Już chociażby w związku z tym, że kredyt zaciągnięty przez powoda został zabezpieczony wystawionym przez niego, a poręczonym przez pozwaną wekslem, należało stwierdzić, że pozwana,

występowała w roli poręczyciela wekslowego umowy o kredyt mieszkaniowy, przez co stała się dłużnikiem solidarnym banku z tytułu zaciągniętego przez powoda kredytu. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd nie mógł przychylić się do argumentacji pozwanej w przedmiocie braku jej odpowiedzialności za zaciągnięty przez powoda kredyt.

Instytucja odpowiedzialności poręczyciela stanowi przedmiot regulacji wielu aktów prawnych, m.in. ustawy z 23 kwietnia 1964 Kodeks cywilny (Dz.U.2016.380 j.t), która w art. 881 k.c. stanowi, że poręczyciel odpowiada wobec wierzyciela jak współdłużnik solidarny oraz ustawy prawo wekslowe z 28 kwietnia 1936 (Dz.U.2016.160 j.t.), która w art. 32, stanowi, iż poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Z kolei charakter oraz sens odpowiedzialności dłużników solidarnych reguluje art. 364 k.c. Zgodnie z brzmieniem powoływanego przepisu, jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych. Część przypadająca na dłużnika niewypłacalnego rozkłada się między współdłużników.

Przede wszystkim jednak, oceniając podstawę prawną żądań powoda, Sąd wziął po uwagę, że powód zawarł umowę o kredyt w okresie pozostawania z pozwaną w związku małżeńskim i uzyskane w ten sposób środki finansowe oboje przeznaczyci na zakup domu położonego przy ul. (...) we W., tj. spożytkowali ją celem zaspokojenia zwykłych potrzeb założonej przez siebie rodziny. Przepis art. 30 § 1 k.r.o. stanowi, że oboje małżonkowie są odpowiedzialni solidarnie za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny. Należy więc dojść do wniosku, że niezależnie od faktu poręczenia przez pozwaną weksli in blanco wystawionych przez powoda w związku ze zobowiązaniem kredytowym, podstawę jej odpowiedzialności za spłatę zaciągniętego kredytu stanowią przepisy regulujące stosunki majątkowe małżonków zawarte w ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy z 25 lutego 1964 (Dz.U.2015.2082 j.t.). W razie zaciągnięcia długu przez oboje małżonków ich odpowiedzialność kształtuje się w zależności od rodzaju zobowiązania, które może być podzielne, niepodzielne lub solidarne. Szczególny wypadek odpowiedzialności solidarnej obojga małżonków za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich w sprawach wynikających z zaspokajania potrzeb rodziny reguluje art. 30 § 1 k.r.o. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z 27 grudnia 1979 (I CR 408/79, OSNC 1980, nr 6, poz. 126) do małżonków, którzy zaciągnęli wspólnie zobowiązanie do ich majątku wspólnego, ma zastosowanie przepis art. 370 k.c. przewidujący odpowiedzialność solidarną każdej z osób, a więc i każdego z małżonków. Ta odpowiedzialność występuje niezależnie od tego, w jakim ustroju majątkowym małżonkowie pozostają (tak A. Brzezińska, Odpowiedzialność małżonków za zobowiązania [w:] Intercyzy- umowy małżeńskie, wyd. ABC 2007)

Istnienie i zakres roszczeń regresowych między dłużnikami solidarnymi zależą od treści stosunku prawnego istniejącego między nimi. Treść tego stosunku określa umowa, orzeczenie sądu lub ustawa. Co do przedmiotowego stanu faktycznego należało uznać, że strony, zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 376 § 1 zd. 2 k.c. za zaciągnięte zobowiązania odpowiadają w częściach równych.

Należy dodać, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu orzeczenia z 29 listopada 2012 wydanego w sprawie II Ca 682/12 wskazał, że "zobowiązania pozwanej względem powoda wynoszą m.in. 29.855 zł z tytułu spłaty kredytu do czerwca 2011(...). Nadto od lipca 2011 do chwili orzekania przez Sąd Odwoławczy obejmuje dalszą kwotę 38.800 zł. Połowa z niej to kwota 19.400 zł, która łącznie z wysokością spłaconego kredytu, uwzględnionego przez Sąd Rejonowy (29.855 zł) daje sumę 49.255 zł i jest udziałem wnioskodawczyni w dotychczas spłaconym przez uczestnika kredycie, obciążającym nieruchomości przy ul. (...)" . Jak wynika z uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego, pozwana została uznana za dłużnika solidarnego, odpowiadającego w połowie za zobowiązanie z tytułu kredytu na zakup nieruchomości przy ul. (...) we W.. Sąd w niniejszym postępowaniu podziela ocenę charakteru odpowiedzialności pozwanej za zaciągnięty przez powoda kredyt.

Jak wynika z ustaleń stanu faktycznego, w wyniku postępowania o podział majątku wspólnego stron przyznane pozwanej prawo własności nieruchomości wycenione zostało na kwotę 747.148,54 zł. Wartość tę ustalono jako różnicę pomiędzy rynkową wartością nieruchomości 814.500 zł, a kwotą kredytu pozostałego do spłaty 67.351,46 zł (814.500 zł- 67.351,46 zł = 747.148,54 zł).

Powód w niniejszym postępowaniu żądał rozliczenia spłaconych przez niego rat kredytu w okresie od maja 2013 do sierpnia 2014 w kwocie 37.842,99 zł oraz od października 2014 do listopada 2014 w kwocie 14.224,38 zł, tj. łącznie 52.067,37 zł. Udział pozwanej w kwocie spłaconego przez powoda kredytu wynosił więc według powoda 26.033,69 zł. Tymczasem z przedłożonych przez powoda dowodów w postaci historii operacji na jego rachunku bankowym oraz zaświadczenia kredytodawcy (...) S.A. z siedzibą w W. o dokonanych w wyżej wymienionych okresach wpłatach wynika, że suma uiszczonych przez powoda rat kredytu wynosi łącznie 37.842,79 zł za okres od maja 2013 do sierpnia 2014 oraz 14.224,38 zł za okres od września 2014 do listopada 2014, co dało łączną kwotę 52.067,17 zł. W konsekwencji udział pozwanej w kwocie spłaconego przez powoda kredytu wynosił 26.033,58 zł ($37.942,79 \text{ zł} / 2 = 26.033,58 \text{ zł}$), a nie jak wskazał powód 26.033,69 zł. Z tego względu powództwo w zakresie różnicy pomiędzy powyżej wskazanymi kwotami, tj. co do 0,11 zł ($26.033,69 \text{ zł} - 26.033,58 \text{ zł} = 0,11 \text{ zł}$) podlegało oddaleniu.

Wprawdzie pozwana kwestionowała prawdziwość dowodów przedłożonych przez powoda w postaci historii operacji z jego rachunku bankowego, natomiast Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im wiarygodności. Powód przedłożył bowiem zaświadczenie banku na rzecz którego spłacał kredyt, przedstawiającego historię spłaty kredytu, która terminami zapłaty rat oraz ich wysokością w pełni pokrywała się w wydrukami z rachunku bankowego powoda.

Z uwagi na zgłoszony przez pozwaną zarzut potrącenia, należało rozważyć zasadność i wysokość roszczenia pozwanej do powoda.

Jak ustalono, na mocy § 8 ust. 2 i 3 umowy o kredyt, powód był zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia nieruchomości obciążonej kredytem oraz ponoszenia wszelkich kosztów z tym związanych. Pomimo to, pozwana samodzielnie i bez jego udziału ponosiła koszty związane z ubezpieczeniem obciążonej kredytem nieruchomości położonej przy ul. (...) we W.. W okresie ubezpieczenia od lipca 2013 do lipca 2015 uiszczała z tego tytułu łącznie kwotę 1.921 zł. Na dowód tego przedstawiła dowody zawarcia przez siebie polis ubezpieczeniowych oraz potwierdzenie operacji z rachunku bankowego powódki. Na ich podstawie ustalono, że pozwana tytułem składek ubezpieczenia nieruchomości dokonała następujących wpłat: 17 lipca 2013 w kwocie 269 zł, 24 września 2013 w kwocie 255 zł, 04 grudnia 2013 w kwocie 255 zł, 10 lipca 2014 w kwocie 233 zł, 18 marca 2014 w kwocie 255 zł, 05 września 2014 w kwocie 218 zł, 05 stycznia 2015 w kwocie 218 zł, 20 marca 2015 w kwocie 218 zł, co dało łączną kwotę 1.921 zł.

Zgodnie z art. 498 § 1 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.). Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie, a oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.). Powyższe okoliczności stanowiły podstawę do uznania, iż zgłoszony przez pozwaną zarzut potrącenia jest zasadny. Tym samym w oparciu o art. 498 k.c. Sąd powództwo oddalił w części, uznając, że doszło do potrącenia wierzytelności powoda wobec pozwanej w wysokości 26.033,69 zł z wierzytelnością pozwanej wobec powoda w wysokości 960,50 zł ($1921 \text{ zł} / 2 = 960,50 \text{ zł}$). Mając na względzie, że strony były dłużnikami solidarnymi wobec kredytodawcy w związku z zawarciem przez powoda umowy kredytu, a umowa ubezpieczenia pozostawała w bezpośrednim związku z tym zobowiązaniem, Sąd uznał, że powyżej przedstawione rozważania co do obowiązku ponoszenia ciężarów finansowych w częściach równych przez strony postępowania odnoszą się także do kwoty uiszczonej przez pozwaną tytułem ubezpieczenia nieruchomości obciążonej kredytem.

Sąd uznał, że zasadnym jest uwzględnienie całości kwoty objętej zarzutem potrącenia zgłoszonym przez pozwaną, także w zakresie dwóch ostatnich rat składek ubezpieczenia uiszczonych przez nią 05 stycznia 2015 w kwocie 218 zł i 20 marca 2015 w kwocie 218 zł, to jest po dacie spłaty kredytu, co zarzucał powód. Umowa ubezpieczenia nieruchomości była bowiem zawierana na okresy roczne i funkcjonalnie związana z umową o kredyt, zatem musiała obowiązywać tak długo, jak długo trwało zobowiązanie kredytowe powoda wobec banku. Sąd miał przy tym na względzie, że powód dobrowolnie dokonał spłaty kredytu przed przewidzianym w umowie terminem, nie informując pozwanej o przedterminowej spłacie. Tym samym pozwana nie miała możliwości skrócenia czasu objęcia nieruchomości

ochroną ubezpieczeniową i tym samym poniesienie nakładu w postaci ostatnich dwóch rat składki ubezpieczenia było uzasadnione. Umowa ubezpieczeniowa została bowiem zawarta w czasie trwania umowy kredytowej, a jedynie płatność składki została rozłożona na raty. W związku z tym Sąd nie znalazł powodu, dla którego powód nie miałby partycypować w kosztach poniesionych przez pozwaną tytułem dwóch ostatnich rat składki ubezpieczenia obejmującego okres od lipca 2014 do lipca 2015, a uiszczonych przez pozwaną 05 stycznia 2015 oraz 20 marca 2015.

Ostatecznie więc, po dokonaniu potrącenia roszczenia pozwanej względem powoda z roszczeniem powoda wobec pozwanej, Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanej kwotę 25.073,10 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą 26.033,58 zł a kwotą 960,50 zł, co znalazło swój wyraz z punkcie I. sentencji wyroku.

Zasądając powyższą kwotę Sąd uwzględnił wniosek pozwanej o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty w wysokości zaproponowanej przez pozwaną.

Instytucja uregulowana w art. 320 k.p.c., zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia, ma na celu ochronę interesów zarówno dłużnika, jak i wierzyciela. Powołany przepis daje Sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z treści umowy łączącej strony. Uprawnienie to przysługuje Sądowi w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być zarówno obiektywne, jak i spowodowane działaniem samego dłużnika. Z jednej strony instytucja rozłożenia świadczenia na raty ma ułatwić dłużnikowi wywiązanie się z zobowiązania, z drugiej zapewnić, że świadczenie, choć w sposób mniej dogodny dla dłużnika, będzie jednak spełnione w sposób dobrowolny. Z uwagi na sytuację materialną pozwanej, która uniemożliwia jej jednorazowe spełnienie świadczenia na rzecz powoda, Sąd uznał, iż uzasadnionym jest rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty, co z jednej strony będzie korzystne dla dłużnika, ale zabezpieczy również interes wierzyciela.

W toku procesu Sąd ustalił, iż pozwana znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej i zdrowotnej. W 2012 roku doznała kontuzji z trakcie treningu Tai Chi, a w konsekwencji urazu łokcia i kolana pozwana do dnia dzisiejszego nie posiada czucia w kontuzjowanej ręce. Po wypadku pozwana poddana była hospitalizacji, czterem operacjom oraz intensywnej rehabilitacji. Niedyspozycja zdrowotna spowodowała, że pozwana była wyłączona z życia zawodowego, przez co nie osiągała żadnych dochodów, wykorzystując oszczędności. W okresie po wypadku pozwana potrzebowała pomocy i wsparcia osób trzecich w wykonywaniu najprostszych czynności dnia codziennego. Sąd wziął przy tym pod uwagę, iż pozwana jest osobą, która znajduje się w dalece mniej korzystnej sytuacji finansowej od powoda. Pozwana wskazała, że jej miesięczny dochód jest nieregularny i kształtuje się w przedziale kwot od 500 zł do 2500 zł. Ten miesięczny budżet rozdysponowuje poprzez pomoc finansową córce, która uczy się i mieszka w Szwecji, synowi, który mieszka oddzielnie i odwiedza ją kilka razy w tygodniu. Pozwana spłaca także dwa kredyty - na życie oraz na samochód w kwocie 30.000 zł. Pozwana nie może podjąć pracy, ponieważ posiada przeciwwskazania co do pracy w pozycji wymuszonej, jak np. praca przy komputerze. Z przedłożonego przez pozwaną zeznania o wysokości dochodu w 2014 z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej wynika, że poniosła ona straty wynoszące ponad 8.000 zł. Na skorzystanie przez Sąd z dobrodziejstwa przewidzianego w art. 320 k.p.c. wpływ miała również sytuacja majątkowa powoda, którego dochody wielokrotnie przewyższają osiągnięte przez pozwaną, sam pełnomocnik powoda na rozprawie 05 sierpnia 2016 wskazał, że „powód jest bogaty”.

Z tego też względu Sąd uznał, iż pozwana nie jest w stanie ponieść obciążenia jakim byłaby jednorazowa zapłata kwoty zasądzonej na rzecz powoda. Jednocześnie przychylił się do wniosku pozwanej, iż jest w stanie płacić ratę w wysokości po 400 zł miesięcznie. Zdaniem Sądu, w takich okolicznościach ustalenie wyższej raty stanowiłoby dla pozwanej nadmierne obciążenie, któremu mogłaby nie poddać, a przez to dobrowolne wykonanie orzeczenia byłoby znacznie utrudnione.

Jednocześnie Sąd miał na względzie również interes powoda. W ocenie Sądu rozłożenie zasądzonego świadczenia na miesięczne raty nie będzie zanadto dotkliwe dla niego, umożliwi bowiem spłatę całości zadłużenia i zaoszczędzi nakład pracy i koszty związane z prowadzeniem przez powoda postępowania egzekucyjnego, które, mając na uwadze wysokość dochodów pozwanej, mogłoby nie doprowadzić do zaspokojenia wierzyciela.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził kwotę 25.073,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 31 marca 2015 do dnia wydania wyroku, to jest do 09 września 2016. Orzeczenie w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez pozwaną, znalazło oparcie w treści art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Powód wprawdzie domagał się zasądzenia odsetek ustawowych liczonych od kwoty zasądzonego roszczenia od dnia wniesienia powództwa, wskazując, że przed zainicjowaniem postępowania wezwał pozwaną do zapłaty drogą elektroniczną, jednakże po analizie treści wiadomości e-mail powoda do pozwanej Sąd doszedł do przekonania, że nie stanowiła ona ostatecznego i stanowczego wezwania pozwanej do zapłaty. W konsekwencji data wysłania tej wiadomości nie mogła być traktowana jako wyznaczająca datę wymagalności roszczenia powoda w rozumieniu art. 455 k.c. W związku z tym należało rozważyć, od którego momentu odsetki te mogły być w stosunku do pozwanej naliczane. Pierwszym dniem, w którym pozwana dowiedziała się o toczącym się przeciwko niej postępowaniu i o roszczeniu powoda, a także jego wysokości, był dzień doręczenia jej nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wraz z odpisem pozwu i załącznikami, tj. 16 marca 2015. Ustawowy termin do zapłaty zasądzonej kwoty bądź złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty przez pozwaną wynosił 14 dni (art. 502 k.p.c.). Sąd uznał więc, że dniem od którego należało liczyć odsetki od zasądzonego roszczenia, był dzień następujący po ostatnim dniu, w którym według nakazu zapłaty pozwana miała spełnić świadczenie na rzecz powoda tj. 31 marca 2015. Płatność poszczególnych rat Sąd ustalił na 30- ty dzień miesiąca począwszy od miesiąca następnego po dniu uprawomocnienia się orzeczenia.

W tym miejscu dodać należy, że rozłożenie spłaty należności na raty na nowo ukonstytuowało stosunek cywilnoprawny pomiędzy stronami. Wywołało skutek materialnoprawny w postaci przesunięcia w czasie terminów płatności poszczególnych rat, co skutkowało tym, iż – z uwagi na ustalone na nowo terminy płatności rat (do 30-go dnia każdego miesiąca) dłużnik do momentu ich nadejścia nie ma możliwości popadnięcia w opóźnienie. Zatem za te okresy czasu wierzycielowi nie przysługują odsetki. Dopiero gdyby pozwana pozostawała w opóźnieniu z zapłatą którejkolwiek raty, spowoduje to natychmiastową wymagalność całej pozostałej do zapłaty sumy wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 10 września 2016 do dnia zapłaty, o czym orzeczono jak w punkcie III. sentencji wyroku.

Mając na uwadze powyższe ustalenia stanu faktycznego i oparte na nich rozważania, Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie IV. sentencji wyroku oparto na podstawie art. 100. zd. 2 k.p.c., według którego Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Mając na uwadze, iż powód ustąpił swojemu żądaniu jedynie w nieznaczonej części, Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanej kwotę 3.720 zł tytułem kosztów procesu, na które składały się: kwota 1.303 zł poniesiona tytułem opłaty od pozwu, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł stanowiące stawkę minimalną wynagrodzenia adwokata ustalonego na podstawie §6 pkt 5 w zw. z art. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t. ze zm.) oraz kwota 17 zł tytułem poniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.